

BIJLAGE Actieplan 'Ouderen in veilige handen'

Actiepunt 1 Preventie

1 a. Er komt een handreiking Preventie ouderenmishandeling voor gemeenten.

De preventie van ouderenmishandeling moet worden verbeterd. Ouderen die in een situatie van ouderenmishandeling terecht (dreigen te) komen, moeten weten wat ze (preventief) kunnen doen en bij wie ze terecht kunnen. De gemeenten kunnen daarin een rol spelen, vanuit de verschillende wettelijke domeinen.

Een aanknopingspunt daarvoor biedt de Wet publieke gezondheid (Wpg). Gemeenten hebben in het kader van artikel 5a van deze Wet de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de ouderengezondheidszorg¹. Bij de invulling van deze taak maken gemeenten gebruik van verschillende voorzieningen en instrumenten uit andere wettelijke kaders zoals de Wmo, ABWZ en Zvw. In het brede palet van activiteiten rond artikel 5a past ook de aanpak voor preventie (en vroegtijdige opsporing) van ouderenmishandeling. De gemeenten krijgen een handreiking hoe zij de preventie van ouderenmishandeling kunnen oppakken. Daarbij wordt ook ingegaan op de oorzaken die kunnen leiden tot ouderenmishandeling en hoe deze aan te pakken. Verder wordt in deze handreiking uitgewerkt hoe gemeenten hun beleid in het kader van artikel 5a van de Wpg kunnen verbinden met hun regierol op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties in het kader van de Wmo en de voorgenomen Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

1 b. Er komt een project 'Voorkomen van financiële uitbuiting'.

Financiële uitbuiting van ouderen, door naasten (bijvoorbeeld een familielid), professionals of vrijwilligers is een ernstige vorm van ouderenmishandeling. Het maakt de betreffende oudere nog afhankelijker van de ander. Tegen deze vorm van ouderenmishandeling moet krachtig worden opgetreden.

In het project 'Voorkomen van financiële uitbuiting' wordt uitgewerkt hoe financiële uitbuiting te signaleren en met welke instrumenten zij kan worden voorkomen en aangepakt. De resultaten van het project worden verspreid via gemeenten en Steunpunten huiselijk geweld.

Actiepunt 2 Gerichte voorlichting over ouderenmishandeling

Er komt een gerichte voorlichtingscampagne onder ouderen over ouderenmishandeling.

Ouderen die met ouderenmishandeling te maken krijgen, komen hier zelden mee naar buiten. Afankelijkheid, schaamte en angst belemmeren hen om de situatie aan te kaarten. Ook weten ze meestal niet waar ze terecht kunnen.

Een voorlichtingscampagne die zich richt op de ouderen zelf en hun omgeving (zoals familie, vrienden en buren)², moet dit veranderen. Doel van de campagne is bewustwording onder ouderen, hen over de drempel te helpen om misstanden te melden en hen te informeren over waar ze terecht kunnen. Op termijn moeten

¹ Brief TK 'versterking preventieve gezondheidszorg voor ouderen', d.d. 15 oktober 2009.

² Bewustwording bij professionals en weten hoe te handelen bij ouderenmishandeling, loopt via de voorgenomen wet meldcode (zie ook de actiepunten 5 en 6).

de communicatieactiviteiten bijdragen aan het voorkomen van ouderen-mishandeling.

Kenmerk van de campagne is dat deze zo dicht mogelijk bij de ouderen zelf wordt uitgevoerd. Daarvoor wordt aangesloten op de lokale / regionale infrastructuur (bijvoorbeeld de huisartsenpraktijken). De kracht van voorlichting ligt in de herhaling, dus de campagne wordt jaarlijks herhaald, gedurende een periode van vier jaar.

De voorlichtingscampagne krijgt ieder jaar een inhoudelijke verdiepingsslag, waarin wordt voortgebouwd op de verworven kennis en vaardigheden van het voorgaande jaar. Daarbij wordt gedacht aan:

- het onderwerp onder de aandacht brengen (kennis en houding);
- problemen benoemen en vervolgens herkennen en melden (gedrag centraal stellen: professionals inschakelen);
- kennis, houding en gedrag beïnvloeden bij de omringende doelgroep, zoals kinderen, familieleden en vrienden;
- kennis, houding en gedrag beïnvloeden, handelingsperspectief bieden aan het oudere slachtoffer zelf.

Actiepunt 3 Screening betaald zorgpersoneel, waaronder verplichte VOG

De Verklaring omtrent gedrag (VOG) wordt voor de langdurige zorg verplicht gesteld bij indiensttreding van professionals, dan wel op het moment dat een zorgaanbieder een professional op grond van een andere overeenkomst laat werken. Daarnaast komt er een handleiding voor screening van personeel.

De voorgenomen Beginselenwet zorginstellingen³ en het wetsvoorstel cliëntenrechten zorg bieden het kader waarbinnen ouderenmishandeling door betaald zorgpersoneel kan worden voorkomen.

3 a. Artikel 2, derde lid van het Wetsvoorstel Wet cliëntenrechten zorg (Wcz)

Dit artikel verplicht de zorgaanbieder goed onderzoek te doen naar het functioneren van natuurlijke personen dan wel rechtspersonen voordat hij een overeenkomst met hen aangaat. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat disfunctionerende zorgverleners, na bijvoorbeeld ontslag of een andere maatregel, hun werkzaamheden bij een andere zorgaanbieder kunnen voortzetten. Deze sturingsmogelijkheid zet ik ook in ter voorkoming van ouderenmishandeling.

3 b. VOG in de voorgenomen beginselenwet zorginstellingen

Voorts is in het regeerakkoord afgesproken dat er een verplichte VOG komt. Op dit moment is een VOG voor zorgpersoneel nog niet verplicht. De zorginstelling heeft daardoor geen zicht op veroordeling voor strafbare feiten van mogelijke nieuwe werknemers die voor de uitvoering van de werkzaamheden bezwaarlijk kan zijn. Om dit te ondervangen zal de VOG voor mensen die beroepsmatig werkzaam zijn in de langdurige zorg, verplicht worden gesteld.

Als uit het onderzoek voor een VOG blijkt dat iemand geen strafbare gedragingen op zijn naam heeft staan, wordt de VOG afgegeven. Als er wel sprake is van strafbare gedragingen, wordt beoordeeld of deze relevant zijn voor het doel waarvoor de verklaring is aangevraagd. Het voornemen is om de wetswijziging door te voeren via de voorgenomen Beginselenwet zorginstellingen.

³ Kamerstukken II, 32604, nr. 1, vergaderjaar 2010 / 2011, 17 januari 2011.

Een verplichte VOG zal worden aangevraagd bij indiensttreding van nieuw personeel. In de langdurige zorg zijn 570.000 professionals werkzaam. De instroom onder deze professionals is 12 % per jaar. Dat betekent dat er 68.400 VOG's per jaar zullen worden aangevraagd. De VOG zal ook gaan gelden voor maatschappelijke ondersteuning. Dit wordt verder uitgewerkt.

Er komt een handleiding voor besturen en professionals (werkzaam zowel in zorginstellingen als via uitzendbureaus) om hen op bovenstaande voor te bereiden. Daarin wordt een modelstappenplan voor screening opgenomen.

Actiepunt 4 Toolkit vrijwilligers en ouderenmishandeling

Er komt een toolkit voor (vrijwilligers)organisaties met handvatten voor de agendering, preventie, repressie van en communicatie over ouderenmishandeling.

Er zijn veel vrijwilligers actief in de zorg en ondersteuning aan ouderen. Het gaat in totaal om 350.000 vrijwilligers in de ouderenzorg. Binnen (vrijwilligers)organisaties is ouderenmishandeling door vrijwilligers vaak een blinde vlek, zo constateren ook de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) en Movisie. Er wordt nauwelijks over gesproken en men denkt dat het in de eigen organisatie niet voorkomt. Bewustwording is daarom erg belangrijk. Als duidelijk is dat een organisatie aandacht heeft voor dit onderwerp, gaat hiervan al een preventieve werking uit en wordt het onderwerp beter bespreekbaar.

De ervaringen binnen het project 'in veilige handen', over het beschermen van kinderen tegen seksueel geweld door vrijwilligers, laten zien dat bewustwording en voorlichting goed werken. Daarnaast is het van belang dat organisaties weten hoe ze moeten handelen en bij wie ze terecht kunnen als een vrijwilliger over de schreef is gegaan. Om organisaties te ondersteunen, worden stappenplannen en methoden ontwikkeld en verspreid.

Omdat het vrijwilligerswerk zo divers is en er lang niet altijd sprake is van één-op-één contact met ouderen, is het beter om het aan de organisaties zelf over te laten om te bepalen of ze een VOG vragen van hun vrijwilligers en voor welke vrijwilligersfuncties ze dat doen. Een landelijke verplichte VOG voor vrijwilligers zou daarom te ver voeren. Bovendien zou dit een onnodige bureaucratische drempel kunnen opwerpen voor nieuwe vrijwilligers.

In de praktijk blijkt dat een aantal organisaties nu al voor bepaalde vrijwilligersfuncties een VOG vraagt. In de toolkit zal informatie worden opgenomen die organisaties kan helpen bij de afweging of, en voor welke functies, ze al dan niet een VOG zouden kunnen vragen. Verder zal in opdracht van VWS worden onderzocht welke belemmeringen er voor een VOG bij vrijwilligers in de zorg zijn en hoe die kunnen worden weggenomen.

Actiepunt 5 Melden van ouderenmishandeling

Op basis van de definitie komt ouderenmishandeling in twee settings voor namelijk:

- mishandeling en geweld gepleegd door professionals. Een pleger is een professional werkzaam voor een intramurale of extramurale instelling. Slachtoffers zijn van hen afhankelijk voor het dagelijks functioneren, zoals huishoudelijke hulp, verpleging en verzorging.
- mishandeling en geweld in huiselijke kring. Een pleger is partner, kind of familielid van slachtoffers of medebewoners.

In beide settings hebben instellingen en professionals een belangrijke signalerende rol en moeten zij handelen zodat het geweld zo vroeg mogelijk kan worden gestopt. In mijn brief van 2 februari 2011 heb ik aangegeven welke maatregelen ik wil invoeren ter bevordering van het signaleren en melden van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Dit betekent het volgende voor het signaleren van ouderermishandeling: een verplichte meldcode voor mishandeling in huiselijke kring en een meldplicht voor mishandeling door professionals. Deze worden hieronder toegelicht.

5 a. Meldplicht voor mishandeling gepleegd door professionals.

Voor het signaleren en melden van seksueel misbruik is al een meldplicht geregeld voor de zorg (Kwaliteitswet), de jeugdzorg, het onderwijs en de kinderopvang. In het regeerakkoord is een dergelijke meldplicht nu ook voor ouderermishandeling opgenomen. Dit zal worden meegenomen in de voorgenomen Wet meldcode en de voorgenomen Beginselenwet zorginstellingen (intramuraal en extramuraal).

5 b. Verplichte meldcode mishandeling in huiselijke kring.

Voor het signaleren en melden van geweld in huiselijke kring krijgen professionals in het kader van de voorgenomen Wet verplichte meldcode de plicht om op basis van de vijf stappen van de meldcode te handelen bij signalen van geweld in huiselijke kring. In het regeerakkoord is opgenomen dat er een meldcode (cultuur bepaald) huiselijk geweld en kindermishandeling komt. Er wordt niet voor een meldplicht gekozen omdat uit onderzoek is gebleken dat een meldplicht in dit soort gevallen niet bijdraagt aan een betere signalering van geweld in huiselijke kring⁴. Indien een organisatie met vrijwilligers werkt, kan in de meldcode van deze organisatie worden opgenomen wat van vrijwilligers wordt verwacht als zij geweld in huiselijke kring signaleren. Vrijwilligers kunnen bijvoorbeeld signalen doorgeven aan één van de professionals.

5 c. Er komt een richtlijn ouderermishandeling.

De meldcode en meldplicht worden in een richtlijn 'ouderermishandeling' voor professionals uitgewerkt in samenwerking met branches en beroepsorganisaties. Daarbij wordt nagegaan hoe kan worden aangesloten bij de Richtlijn Familiaal Huiselijk geweld bij kinderen en volwassenen (Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, 2009).

Actiepunt 6 E-learning, trainen en opleidingen

6 a. Er wordt in samenwerking met branche- en beroepsorganisaties een training signalering en melding ouderermishandeling ontwikkeld voor professionals.

Ouderermishandeling staat nog niet genoeg op het netvlies van professionals. Er is een achterstand ten opzichte van andere vormen van huiselijk geweld.

Deze achterstand zal worden ingehaald door middel van trainingen en opleidingen. De meldcode/meldplicht gaan organisaties verplichten om de kennis van professionals te vergroten op het gebied van het signaleren en melden van onder andere ouderermishandeling.

⁴ Brief 'Signaleren en melden van geweld in afhankelijkheidsrelaties' aan de Tweede Kamer van 2 februari 2011.

Professionals moeten getraind en opgeleid worden in het signaleren van ouderermishandeling, anders missen zij signalen. Vervolgens moeten zij weten wat zij met deze signalen kunnen. De wettelijke verplichting zal effect hebben op de initiele opleidingen. Daarnaast worden organisaties nu al gefaciliteerd door face to face trainingen en e-learning modules die door VWS ontwikkeld zijn in het kader van het wetsvoorstel meldcode. Ouderermishandeling komt hierin aan bod. Ook zetten we bestaande trainingen ouderermishandeling in de databank met trainingen van Movisie. Er wordt een face to face training ontwikkeld met extra vaardigheden die nodig zijn voor het signaleren en melden van ouderermishandeling. Deze training wordt vertaald in een e-learning module. Uiteraard kunnen ook vrijwilligers(organisaties) gebruik maken van de trainingen en de e-learning.

6 b. Er komt een training 'preventie ouderermishandeling' voor de lokale infrastructuur ouderenbeleid.

Lokale organisaties die betrokken zijn bij het gemeentelijk ouderenbeleid, weten vaak nog te weinig over ouderermishandeling of weten niet goed wat te doen bij signalen van ouderermishandeling. Daardoor kunnen zij hun rol bij de preventie en vroegtijdige opsporing van ouderermishandeling nog niet goed vervullen. Daarom wordt een training ontwikkeld die vervolgens – via het Wmo-loket - aan gemeenten en de lokale infrastructuur wordt aangeboden.

Bij de lokale infrastructuur gaat het bijvoorbeeld om Stichtingen Welzijn ouderen, consultatiebureaus voor ouderen en huisartsenpraktijken. Ook zijn er Meldpunten Ouderermishandeling (vaak verbonden aan de Steunpunten Huiselijk Geweld), vrijwilligersorganisaties en ouderenbonden actief. Al deze lokale organisaties spelen een belangrijke rol bij de preventie en vroegtijdige opsporing van ouderermishandeling.

Actiepunt 7 Meldpunten ouderermishandeling

7 a. Er komt een formeel meldpunt, aangesloten bij de Steunpunten huiselijk geweld (SHG 's).

Professionals, slachtoffers, omstanders en plegers rond ouderermishandeling moeten weten dat ze bij de SHG's en IGZ terecht kunnen voor meldingen. In de voorlichting over ouderermishandeling (actiepunt 2) zal aandacht worden besteed aan het SHG en de IGZ als meldpunten van ouderermishandeling.

Meldingen van ouderermishandeling in huiselijke kring worden opgepakt door het SHG. Er wordt niet gekozen voor een apart meldpunt voor ouderermishandeling in huiselijke kring, omdat het voor met name professionals duidelijker is als zij voor alle vormen van huiselijk geweld bij één meldpunt terecht kunnen. In de Wmo wordt geregeld dat het SHG als wettelijk meldpunt van ouderermishandeling zal fungeren.

7 b. Er komt een apart meldpunt ouderermishandeling bij de IGZ.

Wanneer er sprake is van ouderermishandeling gepleegd door zorgprofessionals, gaat de IGZ aan de slag met de melding. De IGZ zal vanaf 1 juni 2011 een meldpunt ouderermishandeling inrichten voor een periode van een half jaar. In die periode zal een (concept) handhavingskader worden getest. De meldpuntperiode wordt vervolgens geëvalueerd. In principe zal daarna de

implementatie van de meldplicht in de organisatie van het IGZ-loket plaatsvinden.

7 c. Onderzoek naar mogelijkheden verplichte samenwerking SHG's en IGZ.

Meldingen over ouderenmishandeling kunnen op verschillende plekken binnenkomen. Het moet voor burgers en professionals niet uitmaken waar zij ouderenmishandeling melden. Op dit moment komt het voor dat meldingen over zorgverleners bij SHG's binnenkomen en zij niet altijd weten wat ze daar vervolgens mee moeten doen. De verschillende meldpunten moeten zodanig samenwerken dat een melding altijd goed terecht komt en deze melding wordt opgepakt. In de Wmo en Wet op de jeugdzorg komt een verplichte samenwerking tussen SHG's en AMK's. Er wordt onderzocht op welke manier de SHG's en de IGZ effectief naar elkaar kunnen doorverwijzen, zodat meldingen van ouderenmishandeling altijd op de juiste plek terecht komen.

7 d. Ouderenmishandeling wordt opgenomen in de Registratieregeling Wmo.

Er vindt nu geen monitoring plaats, omdat er geen landelijke gegevens over het aantal meldingen van ouderenmishandeling beschikbaar zijn.

Met een wijziging van de registratieregeling van de Wmo wordt geregeld wat SHG's moeten registreren en hoe deze gegevens landelijk beschikbaar komen. Door ouderenmishandeling op te nemen in de registratieregeling zullen landelijke cijfers over het aantal meldingen van ouderenmishandeling bij de SHG's beschikbaar komen ten behoeve van monitoring.

Actiepunt 8 Hulp en ondersteuning aan slachtoffers na een melding

8 a. Inzet van ouderenmentoren bij meldingen van ouderenmishandeling.

Ouderen zijn vaak kwetsbaar en afhankelijk van steun en zorg van anderen. De mishandeling maakt hen extra kwetsbaar. De afhankelijkheid belemmert de oudere om hulp in te schakelen of om te vluchten (zoals bij volwassen slachtoffers van huiselijk geweld bijvoorbeeld wel mogelijk is). Daarom is het belangrijk bij vermoedens van mishandeling in zowel de huiselijke kring als binnen instellingen iemand (een professional) in te schakelen die het slachtoffer vertrouwt en die het slachtoffer kan ondersteunen, een zogenoemde ouderenmentor.

Dit is nog geen gangbare praktijk. Daarom wordt samen met betrokken partijen onderzocht op welke manier het inzetten van mentoren het beste binnen de bestaande kaders kan worden geregeld, zonder daarbij weer een extra bureaucratische laag te creëren. In zorginstellingen zijn bijvoorbeeld vaak al vertrouwenspersonen aanwezig. In de thuissituatie kunnen verschillende professionals voor de rol van mentor in aanmerking komen, bijvoorbeeld een ouderenadviseur of iemand van het maatschappelijk werk (al dan niet verbonden aan een Steunpunt huiselijk geweld).

8 b. Crisisopvang voor slachtoffers van ouderenmishandeling wordt goed geregeld.

Wanneer er ouderenmishandeling heeft plaatsgevonden, kan het zijn dat er crisisopvang nodig is. Vanwege de kwetsbare, afhankelijke positie van de oudere is dat niet altijd eenvoudig te regelen. Vrouwenopvanginstellingen zijn daarvoor niet altijd geschikt. De gemeente Den Haag subsidieert twee opvangplekken voor ouderen in een verzorgingshuis. Bekeken wordt of dit een goede manier is om,

wanneer nodig, ouderen veilige opvang te bieden en welke andere maatregelen nodig zijn (zoals bijvoorbeeld een bezoekverbod).

Daarnaast wordt, waar het gaat om de ketenaanpak, voor dit actiepunt aangesloten bij het Advies van de Commissie de Jong over een toekomstbestendig stelsel ter bestrijding van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Deze commissie doet een aantal aanbevelingen om het huidige stelsel van vrouwenopvang toekomstbestendig te maken voor hulp en opvang van alle slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties, dus ook voor slachtoffers van ouderenmishandeling. In april van dit jaar ontvangt de Tweede Kamer de kabinetsreactie op dit Advies.

Actiepunt 9 Ondersteuning slachtoffers bij ontspoorde mantelzorg

9 a. Spoedindicaties inzetten bij ontspoorde mantelzorg.

Waar mantelzorgers de zorg niet meer aankunnen en overbelast raken, kan de mantelzorg ontsporen. Het is dan zaak zo snel mogelijk de mantelzorger te ontlasten. Een spoedindicatie om professionele zorg in te zetten biedt daarvoor uitkomst.

In het kader van de AWBZ is het mogelijk om, wanneer een (overbelaste) mantelzorger niet meer in staat is de zorg te leveren, daarvoor in de plaats professionele zorg in te zetten. Dit vergt een (nieuwe) indicatie. Het afgeven van een indicatie dient binnen zes weken te gebeuren, maar duurt ook wel eens langer. Het wachten op de (nieuwe) indicatie kan soms de mantelzorger juist weer extra belasten. Met het risico op (verdere) ontsporing tot gevolg.

De AWBZ kent een regeling om bij spoed snel zorg in te zetten. Bij meldingen van ouderenmishandeling door (overbelaste) mantelzorgers moet hiervan gebruik worden gemaakt. Daarmee wordt aangesloten bij de landelijke werkwijze van CIZ, ZN en CVZ om in gevallen waarin onmiddellijke verlening van zorg noodzakelijk is, spoedzorg te bieden. Op die manier kan direct zorg worden verleend. Het indicatiebesluit wordt achteraf binnen twee weken na aanvang van de spoedzorg afgegeven.

Het is belangrijk dat instellingen, zoals Steunpunten huiselijk geweld, op de hoogte zijn van de mogelijkheid om een spoedindicatie aan te vragen. Daarom komt er een checklist voor Steunpunten hoe deze indicatie te (laten) regelen.

9 b. Bevorderen samenwerking Steunpunten huiselijk geweld en Steunpunten mantelzorg bij meldingen van ouderenmishandeling.

Steunpunten huiselijk geweld (SHG's) en Steunpunten mantelzorg (of andere organisaties die mantelzorgondersteuning bieden, zoals welzijnsorganisaties) werken vaak niet samen bij signalen of meldingen van ouderenmishandeling, waardoor mantelzorgers niet altijd de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Van de ongeveer 1,1 miljoen mantelzorgers in Nederland zijn er naar schatting 450.000 overbelast (SCP, 2010). Overbelasting van mantelzorgers is een risicofactor voor ouderenmishandeling. Voor een betere ondersteuning bij ontspoorde mantelzorg is betere samenwerking tussen de SHG's en de Steunpunten mantelzorg nodig, onder regie van de gemeenten (in het kader van de Wmo). De SHG's hebben een adviesfunctie en een doorverwijsfunctie. Daarbinnen past dat zij ook adviezen geven over betrokken mantelzorgers en hen doorverwijzen naar de Steunpunten mantelzorg.

Het doel is dat het SHG bij adviezen en meldingen over een mishandelde oudere standaard vraagt of er mantelzorgers betrokken zijn en deze (indien overbelast) doorverwijst naar het dichtstbijzijnde Steunpunt mantelzorg. Dit wordt door de branches meegenomen in het Landelijk ondersteuningsprogramma Kwaliteitsverbetering Steunpunten huiselijk geweld. Omgekeerd dienen de steunpunten mantelzorg signalen van ouderenmishandeling door mantelzorgers te melden bij het SHG. Hierover zal overleg plaatsvinden met Mezzo en de VNG. Voor verdere plannen op het gebied van concrete samenwerking tussen steun- en meldpunten wordt verwezen naar actiepunt 7.

Actiepunt 10 Plegeraanpak

10 a. Justitiële aanpak van plegers.

- Daar waar er sprake is van ouderenmishandeling door een professional in een zorginstelling, zal de IGZ aangifte doen van de strafbare feiten bij het OM. Daarnaast kunnen BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaren (verpleegkundigen) ook voor het Tuchcollege gedaagd worden of voor tuchtraden voor beroepsverenigingen.
- Het ministerie van Veiligheid en Justitie zal bezien of het mogelijk is ouderenmishandeling op te nemen in de aanwijzing huiselijk geweld. De aanwijzing stelt regels omtrent de opsporing en vervolging van huiselijk geweld. Daarbij worden randvoorwaarden geformuleerd voor onder andere de invulling van lokale samenwerking tussen politie, OM en reclassering.
- De wet tijdelijk huisverbod wordt in de praktijk al ingezet bij ouderenmishandeling gepleegd door huisgenoten. Er is alleen nog te weinig bekend over hoe het huisverbod in gevallen van ouderenmishandeling effectief kan worden ingezet. Daarom wordt aan de hand van de praktijk nagegaan in welke gevallen van ouderenmishandeling het huisverbod is ingezet en welke lessen daaruit kunnen worden geleerd. Deze lessen worden vervolgens verspreid via de gemeenten en de website www.huisverbod.nl. Ook wordt er een aantal regionale bijeenkomsten voor steunpunten en politie georganiseerd over 'het huisverbod bij ouderenmishandeling'.
- Bovenstaande maatregelen zullen breed bekend worden gemaakt via voorlichting bij actiepunt 2.

10 b. Intensivering toezicht op ouderenmishandeling.

Vanaf 2012 wordt het toezicht op ouderenmishandeling geïntensiveerd, waarbij de IGZ de richtlijn ouderenmishandeling (zie actiepunt 5c) mede als toetsingsinstrument gaat gebruiken. IGZ zal in haar werkplan 2012 dit verder uitwerken. De Tweede Kamer zal daarover worden geïnformeerd.

10 c. Toetsingskader IGZ bij meldingen van ouderenmishandeling door professionals

De IGZ zal een toetsingskader ouderenmishandeling ontwikkelen. Binnen dat kader zal ze aangeven wat instellingen dienen te doen bij melding van ouderenmishandeling. Uitgangspunten hierbij zijn:

- De zorginstelling stelt de pleger op non-actief.
- De IGZ zal daar, waar nodig geacht, aangifte doen van de strafbare feiten bij het OM.
- De IGZ zal altijd de pleger oproepen voor een gesprek, ongeacht of pleger BIG geregistreerd is.